

Szegeden a Feszty-körkép

Kalandos és hányatott sors után döntés született: Feszty Árpád hatalmas körképe, a *Magyarok bejövetele a Puszta* Nemzeti Emlékpark egyik látványossága lesz. A végleges helyre kerülés előtt a napokban Szegedre érkezett a gigantikus méretű alkotás.

A csaknem százéves hatalmas mű fogantatásánál, a témaválasztásnál ott bábáskodott Jókai Mór is, akinek javaslatára festette meg Feszty Árpád, tanítványainak és kortársainak segítségével, a honfoglalásnak emléket állító hatalmas tablót. A Magyarok bejövetelének megfestésében többek között részt vett Mednyánszky László, Ujváry Ignác, Vágó Pál és sokan mások. A 126x15 méteres óriás vásznat a milleniumi ünnepekre szeretnék volna elkészíteni, ám az alkotás csak fél év-

vel a határidő után készült el. A hároméves munkával létrehozott hatalmas képét először egy ideiglenes csarnokban állították ki, majd a századforduló körül egy londoni kiállítónak adták el, s csak 1910-ben vásárolták vissza. Bemutatására egy körcsarnokot építettek a Városligetben. A második világháború alatt a Citadellában szerették volna elhelyezni, de a hosszú alkudozások és huzavona miatt a ligeti csarnokban érték a bombázások.

A súlyosan sérült körképet a felszabadulás után a Magyar Nemzeti Galéria vette pártfogásba, annak rak-tárából érkezett a hatalmas hengerre csavart körkép a napokban Szegedre. A mű vándorlásának újabb, ideiglenes állomása a szegedi Móra Ferenc Múzeum, ahol sort kerítenek a körkép tel-

jes restaurálására. Ezután állítják majd fel a Magyarok bejövetelét immár végleges helyén, történelmünk első országgyűlésének és a második honfoglalás, az első földosztás színhelyén, a Puszta Nemzeti Emlékparkban.

A szegedi Móra Ferenc Múzeum dícséretes frissességgel már ki is állította az óriási körkép egy 7x7 méteres részletét, a Közművelődési Palota kupolájában. A műnek ez a mintegy negyvenednyi darabja is megtölti a kupola hatalmas falát. Mellette, tárlóban láthatjuk a körkép alapján készült met-szetet is. A kilenc méter hosszú, hengerre csavart gigantikus méretű körkép Szegedre szállításában közreműködött az algyői olajmunkások egy brigádja, mely szocialista szerződést kötött a múzeummal.

T. L.

A Feszty-körkép részlete a kupolában

Üzenet Rodostóból

Igaz lehet, vagy sem, hogy a köztudatban az „egyedül hallgatom tenger mormolását” romantikuma él Mikes Kelemenről (mint Kabay Barna rendező írja a tévé-újságban) — mindenképpen dícséretes és érdekes vállalkozás tévéjátékban feldolgozni a törökországi levelek egyéb történelmi és irodalomtörténeti tények-adalékai egy részét. Részben azért, mert sokáig nem kényeztették a közönséget a magyar történelmi nevezetességek gondolkodásunkat is alakító eseményeinek, vagy a régi irodalom műveinek feldolgozásával és bemutatásával. És annál inkább szívesen látjuk Gyöngyössi Imre és Kabay Barna *Törökországból nincsen vissza-térés* című alkotását, mert immár folytatás, nemrégiben indult sorba illeszkedik, amelynek darabjai a Halotti beszéd, az Ómagyar Mária siralom és Janus Pannonius idézése.

A Mária Terézia-parancsai és önnön hűségük által Rodostóhoz kötözött bűdosok magatartása is tanulmányra érdemes, a Mikes-levelek értékei ugyisint. Az alkotók egyiket sem szeretnék volna elhanyagolni, ráadásul egyensúlyt kívántak teremteni: lírai hangvétell, de nem érzelmes-romantikus játékokat, a levelek érdes humorának felhasználásával drámai hatású filmet készíteni. Egyáltalán nem könnyű vállalkozás. Hajszálon is múlt, hogy a tenger vi-gasztalan morajlásának, a sírkeresztek és csupasz fa-ágak között rohanó szél sü-jöltésének még éppen ide-jében sikerült végét terem-tetni — valami édesbús hangulat eluralkodása előtt. A színészeknek (Páger Antal, Kőmíves Sándor, Solti Bertalan, Békés Rita) köszön-hető, hogy az öreg kurucok nem váltak sajnálatraméltó, gyermeketeg yénemberekké, hanem sikerült megértetni-ük, valamint a haza, a hű-ség, az ember fogalmak je-lentéseinek jelentőségéből.

S. E.

Emléktábla-leleplezés

A szegedi II. kórház urológiai osztályán — az osztály fennállásának 20. éves jubileuma alkalmából — tegnap, szombaton délelőtti bensőséges ünnepség keretében leleplezték le dr. Karátson Aladárnak, az osztály első vezető főorvosának emléktábláját.

Dr. Scultéty Sándor, az urológiai osztály osztályvezető főorvosa rövid beszéd-ben méltatta dr. Karátson Aladár munkásságát. Elmondta többek között, hogy Karátson Aladár hozta a modern magyar urológiát Szegedre. „Emléket nem tudományos emlékmű örö-kíti meg, hanem egy fon-tos kórházi osztály megalapítása, a gyógyult betegek halála.”

Az ünnepségen, a kórház vezető orvosainak társasá-gában ott volt: dr. Petri Gábor egyetemi tanár, az I. sz. Sebészeti Klinika igazga-tója, az Elnöki Tanács tagja, dr. Kulka Frigyes egye-temi tanár, a SZOTE klini-kai rektorhelyettese, dr. Bogáts László, a II. kórház igazgató főorvosa.

Járda társadalmi munkával

Szegeden a Pipacs és a Vas utca gyalogjárójának építéséhez több mint 20 ezer forint értékű társadalmi munkával járult hozzá a környék lakossága. A közel 800 méter hosszú gyalogjár-

Klub — munkásoknak

A sikeres rendezvények emlékét fényképek is őrzik a textilművek ifjúsági klubjának naplójában. Némelyik fotó vetélkedők izgalmát rögzítette, az egyik képen nem mindennapi vendég, a kölyökorszlán látható — rend-hagyó összejövetel sztrája — a fővárosi állatkert igazgató-jának „stábjaiból”.

...Fiatalok forgataga lepi el az utcát műszak után. Fiatal üzem a textil, a fonó- és szövőgépek mellett jobbára fiatalok serénykednek. A vállalatnál közel 2 ezer 200 harminc éven aluli dolgozik. Nehéz munkát végeznek, s az erős zaj, az állandó három műszak sem vonzó.

VÁLTOZATOS PROGRAM

A KISZ-irodát az emeleten találom, ide nem hallatszik a gépek zúgása. A két kis szoba közt gyakran nyílik, csukódik az ajtó, mosolygós fiúk, lányok beszélgetnek, vitákoznak, intézkednek, a telefon is gyakran cseng, mellette írógép kopog. A bebetoppánók fő-ként Panker Sándort, a KISZ-bizottság titkárát és Török Józsefet, a vállalati ifjúsági klub vezetőjét keresik. Sok-féle ügyes-bajos dologgal, és még több ötlettel hozakod-nak elő. Sem a KISZ-titkár, sem a klubvezető nem panaszkodik, pedig gyakran annyi idejük sincs, hogy megreggelizzenek. Fáraha-tatlanul, szívesen végzik munkájukat, örömmel sorol-ják az eredményeket.

A váltott műszakok el-lenére is összetartó, lelkes közösségek alakultak ki — kezdi Panker Sándor. — Még nem volt kommunista mű-szak, vagy egyéb társadalmi-munka-akció, amelyik siker-telenül zárult volna. A fiatalok szívesen töltik együtt idejüket műszak után is. Kirándulásokat, klubesteket szerveznek, nem vonják ki magukat az idősebbek sem. Gond volt az országjárás, hát nem hiányzott senki a va-sárnapi munkáról, 240 ezer forintért szép, kényelmes autóbust vásároltunk.

A vállalat társadalmi, gazdasági vezetése is fiatal-párti: segíti a KISZ-ek hasznos kezdeményezéseit. Így volt ez három évvel ez-előtt is — fűzi hozzá Török József —, a fiatalok szeret-tek volna saját klubot alakí-tani. Erre a célra az üzem-mel szomszédos esztétikus, modern épületet kaptuk meg, amely azelőtt élelmiszerbolt volt. Örömmel kezdtük át-alakítani, kifestettük, a tár-

sadalmi munkák bevételeiből tetszetős, kényelmes búto-rokkal otthonossá tettük, ma már zenegépünk is van.

Valóban fiatalos, hangula-tos szórakozóhely, ifjúsági klub vált az üzletből. Dél-után fél 3-tól este 10-ig tart nyitva. Gyakran zsúfolásig megtelik, sokan csak kintő-j hallgathatják a zenét. Szí-vesen jár ide mindenki, egy-egy üveg cola mellett is jól el lehet beszélgetni, innen is, onnan is nevetés hallatszik, népes csoport állja körül a biliárdasztalt.

A klub a vállalati KISZ-bizottság fennhatósága alatt áll. A nyolc tagú vezetőség közvetlenül a KISZ-nek szá-mol be eredményeiről, közö-sen vitatja meg a programot is. Persze, nem zárják ki az idősebbeket sem. A zenés, discós napok mellett irodal-mi esteket, politikai, művé-szeti, témajú összejöveleket is tartanak: céljuk a mun-kásművelődés szolgálata. A sokrétű, változatos program a legkülönbözőbb érdeklő-déseket is becsalogatta a mini művelődési házba, mely nemrégiben elnyerte a Kiváló If-júsági Klub címet.

MÁR KICSI

— mondja a klubvezető —, hogy kinőttük a helyiséget, szűk és kicsi ahhoz, hogy minden érdeklődőt befogad-jon. Ezért az egyes KISZ-alapszervezetek részére zárt-körű összejöveleket tar-tunk. Vállalatunknál 12 alap-szerv működik, az ipari ta-nulókkal ennél is több. Aki-ket ilyenkor kirekesztünk, elégedetlenek. Gondjainkat csak fokozza, hogy az idén irodalmi klub is alakult, 57 tagja szinte kivétel nélkül munkás. Örülünk a kezde-ményezésüknek, de működé-sükhöz alig tudunk megfele-lő körülményeket biztosítani.

Török Illésné, a vállalati szakszervezeti bizottság kul-

turális felelőse is bekapcso-lódik a beszélgetésbe:

— A több embert megmoz-gató politikai oktatásokat, kongresszusi vetélkedőket az ebédidőben tartjuk — mondja. — Gond, hogy alkalmaz-kodnunk kell az étkeztetés-hez, az üzem területén kívül otthonosabb, oldottabb, kul-turáltabb légkört tudnánk te-remtetni. Jó lenne az ifjúsági klubot a vállalat kultúrcent-rumává tenni, ahol még ol-vasósobát is kialakíthat-nánk, a tanultakhoz folyó-iratok, könyvek állhatnának a dolgozók rendelkezésére.

TERVEK

Itt is, ott is megál-pították, szűk már a klub, célját sem igen tud-já megvalósítani. Elhatározták, kibővítik, hogy minél több munkás vehessen részt rendezvényein. A Zalka Má-té laknánya KISZ-bizottsága társadalmi munkában elké-szítette a terveket. A köl-tiséget — az együttműkö-dési szerződés értelmében — ingyen végezte a Szegedi Ma-gas- és Mélyépítő Vállalat.

A textilművek KISZ-bi-zottsága, az üzemi vezetés támogatásával kommunista műszakokat szervez, az építés költségeit a gyár fejlesztési alapjából kiegészítik: ön-erőből biztosítani tudnak a közel 400 ezer forintot. Az igazi gondok még csak most jelentkeztek. A tanács — a beruházási tilalomra hivat-kozva — nem engedélyezte az építést. A textilesek most az Építési és Városfejleszté-si, valamint a Pénzügyminis-teriumhoz és az Országos Tervhivatalhoz terjesztették fel kérényüket. Bizakodnak, végül mégis felépíthetik a klubot, megvalósíthatják ter-veiket, melyeket a párt köz-művelődési határozata, az If-júsági törvény, s a KISZ KB útmutatásai alapján alakítottak ki.

Ladányi Zsuzsa

Nagy sikerű zongoraest

A szegedi kamarabérleti hangversenyek nyitányaként Zempléni Kornél adott nagy sikerű zongoraestet a konzervatórium nagytermében. Műsorát három romantikus szonátából állította össze. El-sőnek Schubert A-dúr szon-átáját hallottuk, melynek előadása egészében is hű képet adott Zempléni nagy-vonalú formáló művészetéről és magas fokú zenei érzé-kénységéről. Mégis e műből elsősorban az Andante je-lentette a maradéktalanul teljes élményt.

A következő számok vi-szont, melyeket a művész egyre kiválóbb diszpozíció-ban, lelkesen és lelkesítően adott elő, igazi, magas szín-

tű művészi élményt jelen-tettek. Chopin B-moll szon-átájából különösen a nagy-szabásúan felépített első tétel, és a megrendítő gyász-induló tette a legnagyobb hatást a közönségre. Brahms monumentális, ötletes F-moll szonátáját mindvégig nemes hangvételrel, lényeg-láttatón, tökéletes techni-kai vértetben játszottá Zempléni. Hadd emeljük ki mégis azt a percet, amely a tapsoknál is értéke-ebb; a teljes csöndet, amelyben a koncerttermet zsúfolásig megtöltő közönség a zene leghalkabb és legbensősé-gesebb mondanivalóit is befo-gadta.

Bódás Péter